

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 29/1982-83 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till

- 1) vägtrafiklag för landskapet Åland och
- 2) landskapslag angående ändring av landskapslagen om motorfordon i landskapet Åland.

Stora utskottet har i ärendet mottagit lagutskottets betänkande nr 10/1982-83. Utskottet, som i ärendet hört lagberedningschefen Christer Jansson, lagberedningssekreteraren Lars Karlsson, trafikskyddsinstruktören Karl-Erik Sundberg och polismästaren Björn Andersson, får vördsamt anföra följande.

Vägtrafiklag för landskapet Åland.

Stora utskottet har vid behandlingen av ärendet främst fäst uppmärksamhet vid de paragrafer som innebär materiella förändringar i förhållande till gällande lag.

De största förändringarna i trafikanternas beteende i förhållande till gällande normer rör omkörning i korsning och svängning till vänster. Enligt förslaget skulle omkörning få ske i korsning om inte den korsande vägen är utmärkt med varningsmärke, informationstavla eller med vägvisare som placerats före korsningen. I övriga fall skulle alltså omkörning vara tillåten i korsning, givetvis med iakttagande av den allmänna regeln att omkörning inte får ske om den kan föranleda fara. Härmed skulle en större smidighet i trafiken uppnås. Den andra större förändringen av trafikanternas beteende som föreslås gäller vänstersväng också till enskild väg. Vid vänstersväng skulle fordon framföras så att det lämnar korsningen omedelbart till höger om mittlinjen av den korsande körbanan utan att föraren före sådan gruppering skulle behöva köra ut till vägrenen för att släppa förbi bakomvarande trafik. Givetvis skall den allmänna bestämmelsen om att svängning inte får utföras så att fara eller onödigt hinder åsamkas andra trafikanter vara tillämplig. Även detta förslag avser att uppnå större smidighet i trafiken. Närmare motivering till de nämnda förslagen återfinns i detaljmotiveringarna för 24 § respektive 18 §.

Beträffande vägmärken har föreslagits ett nytt tätortsmärke och ett nytt märke utvisande gårdsgata. Tätortsmärket har närmare beskrivits i lagutskottets betänkande. Stora utskottet har omfattat framställningens definition till gårdsgata eftersom det där betonas individens och i synnerhet barnens behov av lek och rekreation.

I utskottet har diskuterats införandet av en s.k. bashastighet, som föreslagits i lagutskottets betänkande så att det skulle delegeras till landskapsstyrelsen

att fastställa hastigheten. Härvid skulle man beroende på vägarnas skick kunna skylta för högre och lägre hastighet. Stora utskottet har omfattat lagutskottets förslag.

Detaljmotivering.

2 §. Utskottet har omfattat definitionen för gårdsgata i enlighet med framställningens förslag. Formuleringen där uttrycker klarare motivet för en gårdsgata, nämligen att rekreationsbehovet är det primära och trafiken det sekundära inom ett sådant område.

Utskottet har konstaterat att en strävan vid definitionerna av olika fordon har varit att i vägtrafiklagen ta upp enbart sådana definitioner som oundgängligen behövs för förståelse av lagtexten och i landskapslagen om fordon skulle de mer detaljerade definitionerna ingå. Utskottet har beträffande motordrivet fordon ansett att denna definition även bör finnas i vägtrafiklagen.

3 §. Utskottet har föreslagit ett förtydligande av rubriken samt i övrigt omfattat lagutskottets betänkande.

5 §. Utskottet omfattade lagutskottets betänkande efter omröstning, där majoriteten bestod av A. Häggblom, M. Öberg, B. Sundback, R. Söderholm och R. Lönn. Minoriteten, bestående av K. Jansson, G. Blomqvist och R. Nordlund ansåg att paragrafen borde utformas i enlighet med landskapsstyrelsens framställning. Ledamoten S. Holmberg lade ner sin röst.

9 §. Utskottet anser att en allmän biståndsskyldighet bör åläggas fordonsförare som passerar en olycksplats och att de bör ha en skyldighet att bistå i den mån de har möjlighet. Utformningen av utskottets förslag har hämtats från trafiklagskommitténs betänkande.

14 §. Möjligheten för motordrivet fordon att tillfälligt framföras på cykelbana enligt utskottets uppfattning vara en undantagsregel och hör därför hemma under rubriken 'undantagsbestämmelser' i 50 §.

20 § 3 mom. Eftersom områden som servicestation och parkeringsplats per definition sorterar under begreppet 'väg' har utskottet föreslagit att ordet 'väg' utbyts mot ordet 'körband' i momentet.

24 §. Som tidigare anförts i allmänna motiveringen har utskottet omfattat lagutskottets betänkande rörande omkörning i korsning. Förslaget är sålunda att omkörning skall vara tillåten i korsning om den korsande vägen är enskild väg eller en mindre infart. Korsningar där omkörningsförbudet fortfarande skulle gälla bör enligt utskottets uppfattning vara där den korsande vägen är utmärkt med varningsmärke för korsande väg, informationstavla eller med vägvisare som är placerad före korsningen.

32 §. Efter omröstning har utskottet omfattat lagutskottets betänkande om införande av en s.k. bashastighet. Bestämmandet av bashastigheten skulle ankomma på landskapsstyrelsen. Majoriteten bestod av A. Häggblom, S. Holmberg, M. Öberg, R. Söderholm, B. Sundback och E. Berg. Minoriteten, som bestod av K. Jansson, G. Blomqvist och R. Nordlund, ansåg att nuvarande system med en allmän hastighetsbegränsning borde fortsättningsvis bestå.

34 § 2 mom. 6 punkten. Utskottet har här omfattat framställningen eftersom ordet "gruppering" inte i övrigt används i lagtexten och anser därför att "märke som anger val av körfält" är lämpligare.

35 §. Beträffande stannande på busshållplats anser utskottet att även fordon kortvarigt skall få stanna för på- och avlastning, dock under förutsättning att inget hinder uppstår för busstrafiken.

4 punkten.
36 §. Efter omröstning, där majoriteten bestod av K. Jansson, E. Berg, G. Helling, G. Blomqvist och R. Nordlund, har utskottet omfattat framställningen. Majoriteten ansåg att det i lagutskottets betänkande införda parkeringsförbudet på huvudväg utanför tätort skulle medföra stora olägenheter för trafikanter som av olika anledningar är tvungna att parkera på vägrenen. Ett sådant parkeringsförbud skulle enligt majoritetens åsikt vara motiverat om vägrenarna byggdes så att ett fordon rymms utanför kantmarkeringen. Minoriteten, som bestod av A. Häggblom, S. Holmberg, M. Öberg och B. Sundback, ansåg att lagutskottets betänkande skulle omfattas i detta avseende.

39 §. Utskottet har omfattat lagutskottets betänkande. Ledamoten Stig Holmberg anmälde avvikande åsikt. Han ansåg att motorcykel helt och hållet skall

jämställas med bil och att motorcyklar inte bör omfattas av regleringen i paragrafen.

41 §. Utskottet har omfattat lagutskottets betänkande. Ledamoten Georg Blomqvist ansåg att paragrafen skulle förtydligas beträffande vad begreppet "står i beråd att" innebär.

46 § 1 mom. Utskottet har efter omröstning omfattat lagutskottets betänkande. Ledamöterna Roger Nordlund och Göran Helling ansåg att nu gällande bestämmelser bör fortsättningsvis gälla.

46 § 2 mom. Utskottet har konstaterat att det finns äldre motordrivna fordon som får framföras utan ljus. Momentet föreslås förtydligt i detta avseende.

50 §. Utskottet har omfattat framställningen på grund av förslaget till utformning av 14 §. Dessutom har i 6 mom. föreslagits att landskapsstyrelsen genom förordning närmare skall reglera rörelsehämmads rätt att parkera.

62 § 1 mom. Utskottet anser att begreppet "för ändamålet godkänd" är oklart och föreslår därför i likhet med framställningen att landskapsstyrelsen skall fatta ett beslut av vilket framgår vilka hjälmtyper som är godkända.

62 § 2 mom. Utskottets majoritet, bestående av Alarik Häggblom, Karl Jansson, Mirjam Öberg, Georg Blomqvist, Göran Helling och Roger Nordlund, anser att i lagtexten inte skall intas en särskild bestämmelse om att hjälm behöver användas när fordonet står stilla. Att så är fallet måste anses självklart. Minoriteten, bestående av Stig Holmberg och Barbro Sundback, ansåg att momentet borde utformas i enlighet med framställningen.

78 § 3 mom. Utskottet anser att det är tillräckligt att i lagtexten inskriva att körkort skall fräntas körkortsinnehavaren när körförbud har utfärdats.

4 mom. Momentet bör enligt utskottets uppfattning utgå eftersom motsvarande reglering finns i 30 § landskapslagen om körkort (39/73). Ledamoten Barbro Sundback ansåg att momentet borde utformas i enlighet med lagutskottets betänkande.

83 §. Utskottet har föreslagit en mindre justering av lagtexten eftersom det redan framgår klart att olika förordningar behöver utfärdas för tillämpningen av denna lag, bland annat angående parkering av invalidfordon och om förtur på landskapsfärjor.

LL om fordon i landskapet Åland.

2 §. Utskottet har här föreslagit en omredigering av punkterna samt ändrat definitionen av motordrivet fordon i överensstämmelse med definitionen i vägtrafiklagen.

37a §. Enligt utskottets uppfattning kan högsta tillåtna hastighet för traktor och motorredskap numera vara 40 km/h.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga de i framställningen ingående lagförslagen i följande lydelse:

V ä g t r a f i k l a g
för landskapet Åland.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 kap.

Inledande bestämmelser.

1 §.

(Som i framställningen).

2 §.

D e f i n i t i o n e r

I denna lag avses med:

(1 och 2 punkterna som i lagutskottets betänkande).

(3 punkten som 4 punkten i lagutskottets betänkande).

(4 punkten som 3 punkten i lagutskottets betänkande).

(5 - 7 punkterna som i lagutskottets betänkande).

(8 punkten som i framställningen).

(9 - 11 punkterna som i lagutskottets betänkande).

12) M o t o r d r i v e t f o r d o n, fordon som drivs med motor;

(13 - 17 punkterna som 12 - 16 punkterna i lagutskottets betänkande).

3 §.

R y t t a r e o c h h u s d j u r p å v ä g

(Som i lagutskottets betänkande).

4 §.

T r a f i k u t a n f ö r v ä g

(1 mom. som 2 mom. i lagutskottets betänkande).

(2 mom. som 1 mom. i lagutskottets betänkande).

2 kap.

Allmänna regler för vägtrafiken.

5 - 6 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

7 §.

(Som i framställningen).

8 §.

(Som i lagutskottets betänkande).

9 §.

A l l m ä n b i s t å n d s s k y l d i g h e t

Envar fordonsförare är skyldig att transportera den som till följd av trafikolycka är i ömedelbart behov av transport för-erhållande av vård. Lämpar sig fordonet inte för säker transport och står ändamålsenligare transport att få skall förären hjälpa till att ordna sådan transport.

10 §.

S k a d a n d e a v t r a f i k a n o r d n i n g

(Som i lagutskottets betänkande).

11 §.

(Som i lagutskottets betänkande).

12 §.

U p p s ä t t a n d e a v s t ö r a n d e e l l e r o t i l l l å t e n
a n o r d n i n g

(1 och 2 mom. som i framställningen).

(3 mom. som i lagutskottets betänkande).

13 §.

(Som i lagutskottets betänkande).

3 kap.

Regler för trafik med fordon.

14 §.

A n v ä n d n i n g a v v ä g e n s o l i k a d e l a r

(1 mom. som i framställningen).

(2 mom. som i lagutskottets betänkande).

När särskilda skäl det påkallar, får fordon tillfälligt framföras även på annan än för fordonet avsedd del av vägen, om det inte föranleder fara eller avsevärd olägenhet.

15 - 19 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

20 §.

V ä j n i n g s s k y l d i g h e t

(1 mom. som i framställningen).

(2 mom. som i lagutskottets betänkande).

När fordon körs ut på körbana från gårdsplan, parkeringsplats, servicestation eller annat liknande område, från stig, ägoväg eller annan liknande utfartsväg eller från gårdsgata skall förare väja för all trafik.

21 - 33 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

34 §.

F ö r b u d m o t s t a n n a n d e o c h p a r k e r i n g
(1 mom. som i framställningen).

Fordon får inte stannas eller parkeras:

(1 - 6 punkterna som i framställningen).

(7 punkten som i lagutskottets betänkande).

(3 mom. som i framställningen).

(4 mom. som i lagutskottets betänkande).

(5 mom. som i framställningens 4 mom).

35 §.

S t a n n a n d e v i d b u s s h å l l p l a t s

Annat fordon än buss får inte stannas eller parkeras på en genom vägmarkering angiven sträcka på vardera sidan om vägmärke som anger busshållplats. Saknas sådan markering får fordon inte stannas eller parkeras inom tolv meter på vardera sidan om märket. Fordonet får dock kortvarigt stannas för på- eller avstigning eller för på- eller avlastning som kan ske utan att busstrafiken hindras.

36 §.

S ä r s k i l d a p a r k e r i n g s f ö r b u d

Fordon får inte parkeras:

(1 - 3 punkterna som i lagutskottets betänkande).

(4 punkten som i framställningen).

(5 punkten som i lagutskottets betänkande).

37 §.

A t g ä r d e r v i d s t a n n a n d e a v f o r d o n

(1 mom. som i framställningen).

Fordonsdörr får inte öppnas och inte heller får på- eller avstigning eller på- eller avlastning ske på sådant sätt att fara eller onödig olägenhet uppstår för den övriga trafiken. (Uteslutn.).

38 - 45 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

46 §.

A n v ä n d n i n g a v l j u s p å f o r d o n i r ö r e l s e
(1 mom. som i lagutskottets betänkande).

Varje fordon skall använda hel- eller halvljus eller annat motsvarande ljus, som är föreskrivet för fordonet när det framförs i mörker, gryning eller skymning eller när sikten är nedsatt på grund av väderleksförhållandena eller annan orsak. På fordon som, i enlighet vad därom är särskilt föreskrivet, inte behöver vara utrustat med lyktor men däremot med reflexanordningar skall istället dessa användas.

(3 mom. som i framställningen).

(4 mom. som i lagutskottets betänkande).

47 - 48 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

49 §.

F ö r t u r v i d f ä r j t r a f i k

Utryckningsfordon samt buss och mjölktransportbil i regelbunden tur har rätt att komma ombord på färja före andra fordon.

(2 mom. som i lagutskottets betänkande).

50 §.

U n d a n t a g s b e s t ä m m e l s e r

(1 - 3 mom. som i framställningen).

(4 mom. som i lagutskottets betänkande).

(5 mom. som i framställningen).

Rörelsehämmand som erhållit särskilt parkeringstillstånd får parkera fordon på avgiftsbelagd parkeringsplats utan att erlægga avgift och på plats där parkering förbjudits med vägmärke, i enlighet med vad i landskapsförordning närmare föreskrivs. Medför sådan parkering uppenbar olägenhet, skall fordonet på polisens uppmaning flyttas till lämplig plats som polisen anvisar. Ansökan om parkeringstillstånd prövas av polismyndighet.

4 kap.

Regler för gångtrafik och trafik med vissa invalidfordon.

51 - 52 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

53 §.

(Som i framställningen).

54 - 56 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

5 kap.

Särskilda bestämmelser beträffande fordon och förare av fordon.

57 §.

K ö r k ö r t

(1 mom. som i lagutskottets betänkande).

(2 mom. som i framställningen).

(Uteslutn.).

58 - 61 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

62 §.

A n v ä n d n i n g a v s k y d d s h j ä l m

Den som färdas med motorcykel eller moped skall använda skyddshjälm av typ som landskapsstyrelsen godkänt, om inte medicinska eller andra särskild hinder

föreligger.

Skyddshjälm behöver inte användas (uteslutn.) vid färd inom parkeringsplats, servicestationsområde, verkstadsområde eller liknande område.

63 §.

(Som i lagutskottets betänkande).

6 kap.

Reglering av trafiken.

64 - 67 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

7 kap.

Trafikövervakning.

68 - 72 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

8 kap.

Straffbestämmelser.

73 - 77 §§.

(Som i lagutskottets betänkande).

78 §.

K ö r f ö r b u d

(1 mom. som i lagutskottets betänkande).

(2 mom. som i framställningen).

När körförbud har utfärdats skall körkortsinnehavaren fråntas sitt körkort. (Uteslutn.). Han får inte under den tid körförbudet gäller framför fordon för vars framförande körkort krävs.

(Uteslutn.).

79 - 82 §§.

(Som i framställningen).

9 kap.

Fullmakts- och kraftträdelsebestämmelser.

83 §.

L a n d s k a p s f ö r o r d n i n g
Närmare föreskrifter om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas (uteslutn.) genom landskapsförordning.

84 §.

I k r a f t t r ä d a n d e
Denna lag träder i kraft den 1 september 1983.
(2 mom. som i lagutskottets betänkande).

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om motorfordon i landskapet Åland.

(Ingressen som i framställningen).
(Rubriken som i framställningen).

1 §.

(Som i framställningen).

2 §.

I denna lag avses med:

- a) (som i framställningen).
- b) m o t o r d r i v e t f o r d o n, fordon som drivs med motor;
- c) m o t o r f o r d o n, motordrivet fordon som är avsett för färd på väg;
- d) m o t o r d r i v e n a n o r d n i n g, motordrivet fordon som framförs på väg endast för arbete på vägen eller vid förflyttning från en arbetsplats till en annan och vars konstruktion medger en högsta hastighet av 10 km/timmen;
- e) (som i framställningen).
- f) släpfordon, fordon (uteslutn.) som dras av motordrivet fordon eller cykel.

2 kap.

Om cykel, dess konstruktion och utrustning samt lastning.

9 §.

(Som i lagutskottets betänkande).

10 §.

1. På cykel får inte samtidigt färdas flera personer än cykeln är byggd för. Om den som framför cykeln fyllt 15 år och fordonet är försett med skilt säte och erforderligt skydd mot hjulekrarna, får dock ytterligare medföras ett barn under 10 år.

(2 och 3 mom. som i framställningen).

35a §.

(Som i framställningen).

37a §.

1. Motordrivet fordons högsta tillåtna hastighet är:

90 km/h för paketbil och buss;

70 km/h för specialbil med eller utan släpvagn, för personbil, paketbil och buss med släpvagn samt för lastbil utan släpvagn eller med släpvagn som är försedd med bromsar;

50 km/h för lastbil med släpvagn som inte är försedd med bromsar, för motorcykel med släpfordon samt för fordon som bogserar annat fordon, om inte lägre hastighet är föreskriven för dragfordonet;

40 km/h för traktor och motorredskap med eller utan släpvagn samt för moped; samt

20 km/h för fordon och fordonskombination försedd med band av järn eller andra hjul än sådana med luftfyllda däck.

(2 mom. som i framställningen).

85 §.

(Som i lagutskottets betänkande).

Denna lag träder i kraft den 1 september 1983.

hamn den 21 april 1983.

Alarik Häggblom
ordförande

Göran Lindholm
sekreterare

Närvarande i utskottet: ordf. A. Häggblom. v.ordf. K. Jansson, ledamöterna S. Holmberg, G. Blomqvist, G. Helling, B. Sundback, S.O. Lindfors (delvis), Andersson (delvis) och Berg/^(delvis)samt ersättarna Söderholm (delvis) och Nordlund (delvis).